

Posudek školitele na diplomovou práci Blanky Vošmerové „Porovnání efektivity problémově a klasicky vedené výuky u žáků vyššího gymnázia“

Předkládaná diplomová práce je zaměřena na řešení velmi diskutovaného problému v našem školství, kterým je zvyšování podílu aktivního samostatného myšlení žáků na úkor přemíry pamětního učení. Jednou z možností, jak žáky aktivizovat a zlepšovat pochopení pojmů a vztahů mezi nimi, je častější zařazování prvků problémové výuky, především problémových úloh. Autorka si vytkla za cíl nejenom připravit a ve školních podmínkách realizovat problémově vedenou výuku na tematickém celku dýchání, ale také experimentálně ověřit, zda existuje signifikantní rozdíl v osvojených vědomostech a dovednostech žáků vyučovaných klasicky a problémově, a to jak z hlediska krátkodobého tak i dlouhodobého efektu. Této oblasti didaktiky biologie nebylo zatím u nás věnováno mnoho pozornosti, přestože, jak také autorka v práci uvádí, jsou důvody pro její studium více než opodstatněné.

Ke zjišťování rozdílů v efektivitě výuky vedené dvěma rozdílnými způsoby přistupovala autorka od samého začátku velmi zodpovědně. Po studiu odpovídajících literárních pramenů, jejichž zpracováním prokázala velmi dobrou orientaci v našich a především zahraničních pracích týkajících se výzkumu zaměřeného na sledovanou problematiku, přistoupila k přípravě vlastního experimentu. Z metodického hlediska se naučila používat základní metody pedagogického výzkumu, provést jejich vyhodnocení a zpracovat výsledky. Zvládla přípravu výzkumného nástroje – pretestu, posttestu I, posttestu II. i realizaci didaktického experimentu v reálných školních podmínkách. Práci si dokázala samostatně naplánovat, postupovala systematicky a každý krok výzkumné části práce pečlivě analyzovala. Výsledky experimentu a stanovené hypotézy statisticky vyhodnotila pomocí dvouvýběrových testů a korelační analýzy.

Velmi podrobně provedené kvantitativní a následné kvalitativní zhodnocení provedeného experimentu poskytuje velké množství zajímavých výsledků na různých hladinách srovnání. Autorka výsledky zpracovala do přehledných tabulek a grafů. Získané výsledky strukturovaně diskutovala a konfrontovala se zahraničními pracemi zabývajícími se obdobnou problematikou.

Srovnání krátkodobé a dlouhodobé efektivity různě vedených vyučovacích hodin ukazuje, že problémově vedená výuka pomáhá efektivněji rozvíjet u žáků myšlenkové procesy používáním kognitivních postupů vyšší úrovně. Pomáhá též rozvíjet i řadu dalších schopností a dovedností, které nebylo možné pomocí testů posoudit. Nelze také opomenout její vysoký motivační náboj. I když se nepodařilo statisticky prokázat dlouhodobý efekt problémově vedené výuky na trvalost osvojení učiva žáky, její vliv na celkový rozvoj osobnosti žáka je jednoznačný, a proto by bylo vhodné tento způsob výuky v hodinách biologie více využívat.

Poznámka:

Doporučuji sjednotit citování literatury v textu.

Závěr:

Předložená diplomová práce komplexností svého pojetí i kvalitou zpracování jak v teoretické, tak praktické rovině v mnohém překračuje požadavky na ni kladené. Má výzkumnou hodnotu pro oblast didaktiky biologie, neboť spojuje kvalifikovaný empirický výzkum s dobrým teoretickým zázemím a aplikací matematických metod. Zároveň poskytuje konkrétní materiály využitelné ve školní praxi – přípravy na problémově vedenou výuku, na praktická cvičení, didaktické testy, problémové úlohy a Power-pointovou prezentaci.

Výsledky práce doporučuji opublikovat v některém ze zahraničních časopisů orientovaném na výzkum v didaktice biologie.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím výborně.

V Praze dne 22.5.2010

Doc. RNDr. Věra Čížková, CSc.